

Obaveštenje SGGG-a o riziku stvaranja krvnih ugrušaka pri upotrebi hormonalne kontracepcije (namenjeno pacijentkinjama)

1. Početak upotrebe kontraceptivnih hormonalnih sredstava

Pre nego počnete sa uzimanjem hormonalnih sredstava za kontracepciju, Vas lekar treba da uzme ličnu i porodičnu anamnezu (vlastita obolenja i obolenja u porodici) i da izvrši temeljan opšti i ginekološki pregled (izuzetak: mlađe osobe koje po prvi put uzimaju kontraceptivna sredstva). Trudnoća se predhodno mora isključiti. Pusšenje značajno povećava rizik „pilule“. Za vreme primene kontraceptivnih sredstava preporučuju se lekarske kontrole u godišnjim, kod postojanja rizičnih faktora u polugodišnjim, razmacima.

2. Neželjena dejstva kontracepcije sa kombinovanim hormonalnim zastitnim sredstvima, naročito njihov uticaj na zgrušavanje krvi i riziko obolenja krvnih sudova

Kod žena koje primenjuju kombinovana hormonalna sredstva za sprečavanje začeća (klasična „pilula“, flaster, vaginalni prsten), dakle zaštitno sredstvo sa estrogenom i gestagenom, postoji lagano povećan rizik za stvaranje ugruška u venama i arterijama (venozna i arterijalna tromboembolična obolenja), koji može dovesti do delimično teških zdravstvenih oštećenja. Rizik stvaranja ugruška je najveći za vreme primene u prvoj godini. Stvaranje ugruška može dovesti u venama do dubokih venskih tromboza ili plućne embolije, a u arterijama do moždanog udara ili srčanog infarkta. Rizik za ovakve tromboze ili embolije postoji kod svih kombinovanih hormonalnih sredstava za sprečavanje začeća (tablete, flaster, vaginalni prstenovi), ali je on značajno manji nego rizik za vreme trudnoće.

Postoje pojedinačni slučajevi krvnih ugruška u očima (tromboze mrežnjače) ili u drugim organima. Međutim, povezanost sa uzimanjem oralnih sredstava za kontracepciju nije dokazana.

Rizik stvaranja ugruška u venama i arterijama ili drugih ozbiljnih neželjenih dejstva povećava se kod:

- starenja
- konzumacije nikotina; rizik za poremećaje cirkulacije u srcu ili mozgu (srčani infarkt/ moždani udar) povećava se dodatno kod intenzivnih pušačica sa rastućom starošću. Zbog toga ne biste trebali da pušite, pogotovo ako ste stariji od 35 godina. Obavestite Vašeg lekara, tj. lekarku obavezno o Vašim navikama pušenja.
- slučajeva venozne tromboze, plućne embolije, srčanog infarkta ili moždanog udara kod nekog od braca i sestara ili roditelja
- poremećaja zgrušavanja krvi
- znatne gojaznosti (Vas lekar, tj. lekarka će Vas informisati u tom pogledu)
- poremećaja metabolizma masnoća u krvi (metabolizam masnoća)
- šećerne bolesti
- visokog krvnog pritiska (pogotovo kod nestabilnog krvnog pritiska)
- migrene
- određenih srčanih obolenja (obolenja srčanih zalisaka, treperenje pretkomora)
- vezanosti za krevet ili smanjenog kretanja posle nesreće ili posle operacije
- preloma noge ili zahvata na jednoj nozi
- dugih putovanja avionom ili autobusom
- obolenja jetre i žučnog mehura

3. Kod prvih znakova stvaranja ugruška ili kod pojavljivanja sledećih tegoba trebali biste prekinuti uzimanje pilule i obratiti se lekaru

- migrena (pre svega sa „aurom“) ili neobično jake glavobolje, koje pre niste uopšte ili ne tako često/redovno imali
- iznenadni poremećaji vida, sluha, govora ili drugih sličnih opažanja
- neobjašnjivi pre svega jednostrani bolovi u nozi sa ili bez otoka
- iznenadni disajni problemi ili iznenadno pojavljivanje kašlja bez jasnog razloga
- iznenadni jaki bol u grudnom košu sa ili bez sevanja u levu ruku
- iznenadno pojavljivanje vrtoglavice, osećaja slabosti, poremećaja osećaja ili koordinacionih problema
- kolaps sa ili bez napada grčeva

Komisija sigurnosti kvaliteta (predsednik prof. dr. Daniel Surbek)

Radna grupa ginekološka endokrinologija i reprodukciona medicina SGGG (AGER/GTER)

(G.S. Merki- Feld, J. Bitzer, J.Seydoux, M. Birkhäuser)

Datum: 07. juni 2010